

ADANA İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU 2018

ADANA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2018

YAZARLAR

Raporu Hazırlayanlar:

YALÇIN ORUÇ (ŞUBE MÜDÜRÜ)

yalcin.oruc@iskur.gov.tr

BİHTER DELİCE (İSTATİSTİKÇİ)

bihter.delice@iskur.gov.tr

SÜLEYMAN KAPICIOĞLU (İŞ VE MESLEK DANIŞMANI)

suleyman.kapicioglu@iskur.gov.tr

SUNUŞ

Dünya nüfusunun hızla yaşlanması ve yaşanan ekonomik krizler, işsizlik sorununun giderek kronikleşmesine neden olmakta ve işsizliği, küresel bir sorun olarak karşımıza çıkarmaktadır. Dünya genelinde yaşanan bu durum, sosyal ve ekonomik uyumun en önemli sacayağını oluşturan istihdam politikalarına her zamankinden daha fazla ağırlık verilmesi gerçeğinin de en önemli sebebidir.

Bugün küreselleşen dünyada, iş gücü, ürün ve sermaye, daha hızlı hareket etmekte; bu akış içerisinde, ülkemizin konumu ve transit yollar üzerinde bulunan stratejik pozisyonu, mutlak surette yatırıma ve istihdama dönüştürülmelidir. Bu meyanda Adana, Avrupa'dan Ortadoğu'ya geçen ticaret yollarının kavşak noktasında, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarına ev sahipliği yapan; altyapı, konum, insan kaynakları, hammadde gibi üretim için vazgeçilmez bileşenlerin tümünü bünyesinde barındıran bölgesel bir çekim merkezidir. Çukurova ve Doğu Akdeniz'in doğal merkezi olan Adana, zengin potansiyeli, küresel rekabet gücü ve en önemlisi sağlıklı istihdam planlamasıyla bugün ve gelecekte yaşanması muhtemel sıkıntıların üstesinden gelebilecek potansiyele ve birikime sahiptir. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani

işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Adana İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

Mahmut DEMİRTAŞ
Adana Valisi

ÖN SÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil, sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından da önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2018 yılı 2 Nisan - 11 Mayıs aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 2-9, 10-19 ve 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 89 bin 324'tür. İlimizde bu kapsamda 2-9 çalışanı olan 249, 10-19 çalışanı olan 103 ve 20+ çalışanı olan 2 bin 338 toplamda 2 bin 690 işyerine ziyaret yapılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin işgücü ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2018 yılı “Adana İşgücü Piyasası Analizi” hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak katkı sağlayan tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Ahmet KARAVELİ
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	ii
ÖN SÖZ	iv
TABLolar LİSTESİ.....	iii
ŞEKİLLER LİSTESİ	iv
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ.....	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler.....	5
Kayıtlı İşsiz.....	6
Aktif İşgücü Programları	8
İşsizlik Ödeneği	12
İKİNCİ BÖLÜM.....	13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	15
İşyeri Verileri.....	15
Mevcut İstihdam.....	27
AÇIK İŞLER.....	29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	38
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	44
SONUÇ	51

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)	6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)	11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....	15
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	25
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu	26
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	27
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	28
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	29
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı	30
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması.....	35
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	36
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	37
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	38
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	39
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	41
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	43
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler.....	44
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	45
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	46
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi	47
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017).....	5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı	7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)	12
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı	16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı	17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu	18
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	19
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	20
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı	21
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu.....	22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)	23
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	23
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	24
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	26
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	31
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	32
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	32
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi	33
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....	34
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	40
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....	42
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı.....	48
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı	49
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı	50

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Adana İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 2 bin 297'dir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Adana ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 111 bin 766 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 87 bin 701 çalışan erkeklerden, 24 bin 65 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 40,6'sı, kadınların ise yüzde 34,0'ı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Adana ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. Adana ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Adana ili açık iş oranı bakımından 0,9'luk bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,7 ile İmalat sektörüdür. Adana ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı %2,5'dir. Adana ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

İl genelinde açık işlerin yüzde 35,2'si için Lise ve altı eğitim düzeyi talep edilmektedir. Adana ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlerine göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Adana ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerle bakıldığında ilk sırada Makineci(Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Beden İşçisi (Genel) ve Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı meslekleri takip etmektedir.

Adana ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Adana ilinde işverenlerin yüzde 22,8'i istihdamın

artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörürken, Adana'da da benzer bir durum söz konusudur. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Adana ilinde ise bu oran yüzde 3,8 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Adana işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Adana İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Adana ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Adana ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

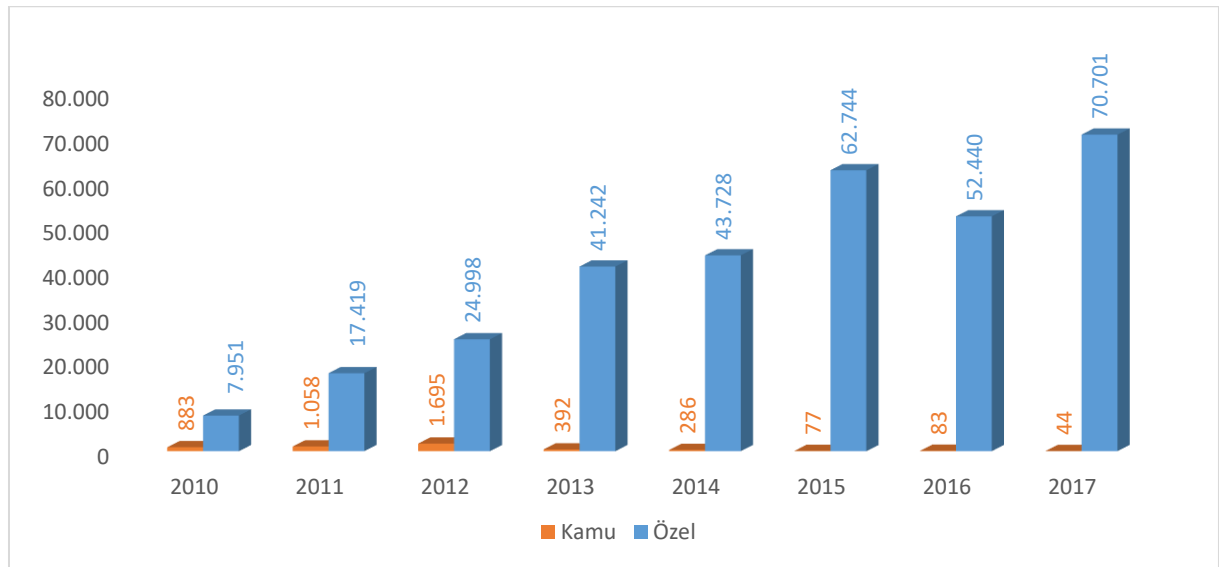
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında 8 bin 834 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 70 bin 745 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları 2016 yılı hariç sürekli bir artış eğilimi göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 56 oranında artmıştır. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	25.326
Güvenlik Görevlisi	3.959
Satış Danışmanı / Uzmanı	3.161
Temizlik Görevlisi	3.036
Reyon Görevlisi	1.400
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	1.308
Büro Memuru (Genel)	1.238
Ön Muhasebeci	1.072
Şoför-Yük Taşıma	1.050
Konfeksiyon İşçisi	1.025

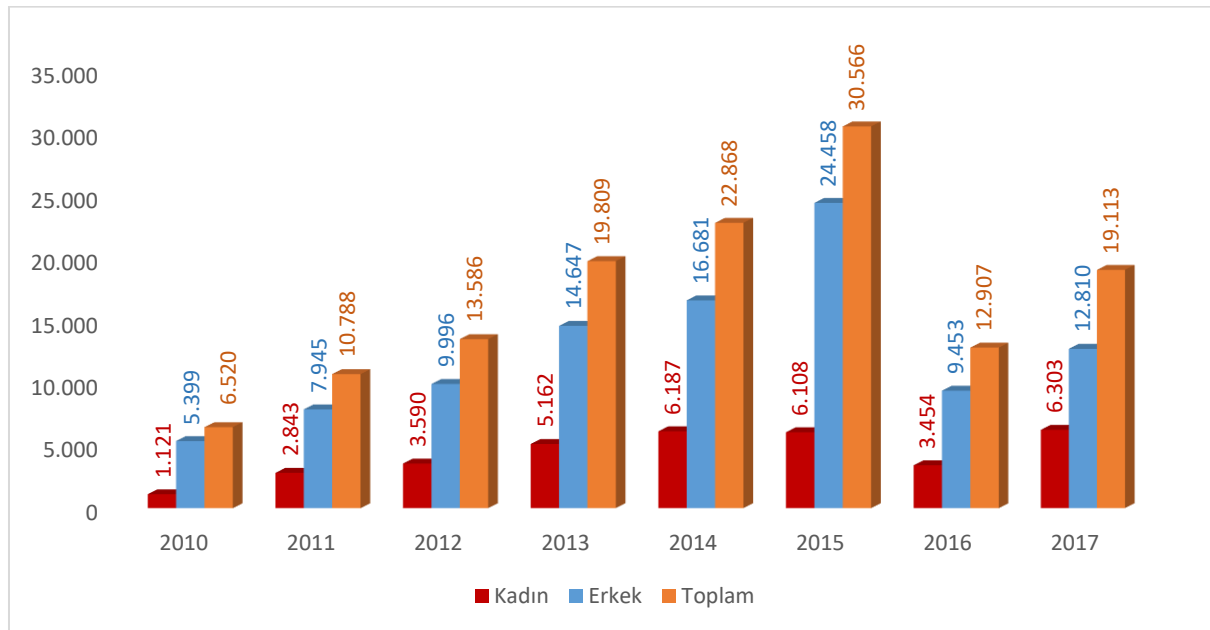
Kaynak: İŞKUR

Adana ilinde 2017 yılında 70 bin 745 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 25 bin 326 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 35,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Güvenlik Görevlisi ve Satış Danışmanı/Uzmanı meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 6 bin 520 olan Adana ilinde işe yerleştirilenlerin 5 bin 399'u erkeklerden, geri kalan bin 121 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. İşe yerleştirmeler 2015 yılına kadar sürekli bir artış eğilimi göstermiş ve bu yılda zirveye ulaşmıştır. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilen kişi sayısı 30 bin 566 olmuştur. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 33,0'ü kadınlardan oluşmuştur. 2017 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirmede yaklaşık 2 katına ulaşmıştır. İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	6.036	1.804	7.840
Temizlik Görevlisi	678	364	1.042
Güvenlik Görevlisi	749	53	802
Satış Danışmanı / Uzmanı	317	371	688
Büro Memuru (Genel)	326	234	560
Reyon Görevlisi	247	167	414
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	180	173	353
Hemşire	44	300	344
Konfeksiyon İşçisi	132	205	337
Ön Muhasebeci	85	192	277

Kaynak: İŞKUR

Adana ilinde 7 bin 840 tane işe yerleştirmeye Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 41,0'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden İşçisi (Genel) ve Satış Danışmanı/Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

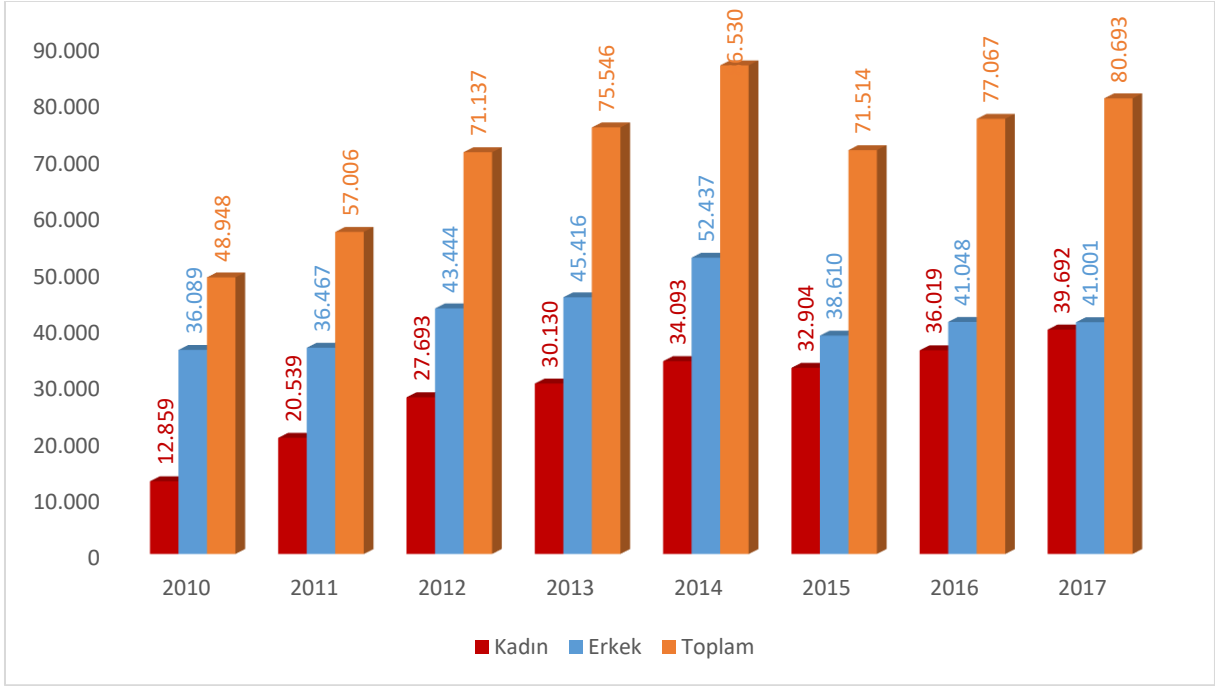
Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsiz; hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Adana ilinde İŞKUR'a kayıtlı 48 bin 948 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 36 bin 89'u erkek, 12 bin 859'u ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 80 bin 693 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Adana'da 12 bin 859 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında yaklaşık önemli ölçüde artarak 39 bin 692'ye yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Adana ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte

Adana ilinde Kuruma kayıtlı 14 bin 483 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Adana ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %17,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Satış Danışmanı ve Temizlik Görevlisi meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Satış Danışmanı gibi mesleklerin yanı sıra Temizlik Görevlisi, Sekreter ve Büro Memuru(Genel) gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	271	1.716	2.658	4.374
2011	288	1.100	2.968	4.068
2012	394	2.128	4.838	6.966
2013	204	1.033	2.407	3.440
2014	122	433	1.104	1.537
2015	205	1.920	1.095	3.015
2016	221	2.490	767	3.257
2017	245	3.060	396	3.456

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 245 mesleki eğitim kursuna 3 bin 456 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 396'sı erkek, 3 bin 60'ı kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde 2015 yılından itibaren kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça

işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde 88,5'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Yöresel Kilim Dokuyucusu	Galvanizli/Galvanizsiz Tel Ürünleri Üretim İşçisi	Yöresel Kilim Dokuyucusu
Evde Çocuk Bakım Elemanı	Yüzey Boyama Elemanı	Evde Çocuk Bakım Elemanı
Dekoratif Ahşap Süslemeci	Bilgisayar İşletmeni (Operatörü)	Dekoratif Ahşap Süslemeci
Bilgisayar İşletmeni (Operatörü)	Ev Tipi Klima Sistemleri Teknik Elemanı	Bilgisayar İşletmeni (Operatörü)
Düz Dikiş Makineci	Bilgisayar Sistem Kurulum Bakım Onarım ve Arıza Giderme Elemanı	Düz Dikiş Makineci
Saç Geçici ve Kalıcı Şekil Verme ve Boyama Teknikleri Uygulayıcısı	Düz Kirkitli Dokuma Ustası	Saç Geçici ve Kalıcı Şekil Verme ve Boyama Teknikleri Uygulayıcısı
Hasta ve Yaşlı Refakatçisi	Kültür Solucanı Yetiştiricisi ve Vermikompost (Solucan Dışkısı) Üreticisi	Makine Nakışçısı
Makine Nakışçısı	Plastik Mamuller İmal İşçisi	Hasta ve Yaşlı Refakatçisi
Galvanizli/Galvanizsiz Tel Ürünleri Üretim İşçisi	Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	El Nakışçısı
El Nakışçısı	Web Tasarımcısı	Giysi Tadilatçısı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Yöresel Kilim Dokuyucusu, Evde Çocuk Bakım Elemanı ve Dekoratif Ahşap Süslemeci mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Yöresel Kilim Dokuyucusu, Evde Çocuk Bakım Elemanı ve Dekoratif Ahşap Süslemeci mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Galvanizli/Galvanizsiz Tel Ürünleri Üretim İşçisi, Yüzey Boyama Elemanı ve Bilgisayar İşletmeni (Operatörü) mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	71	48	91	139
2011	444	244	648	892
2012	818	497	1.093	1.590
2013	1.232	857	1.352	2.209
2014	1.239	950	1.170	2.120
2015	4.012	2.730	4.062	6.792
2016	4.121	3.296	4.428	7.724
2017	3.811	4.787	4.257	9.044

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında 3 bin 811 program düzenlenmiş olup toplam 9 bin 44 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 53,0'ü kadınlardan yüzde 47,0'si erkeklerden oluşmaktadır 2017 yılı verilerine göre işbaşı eğitim programlarından yararlanan kişi sayısı bir önceki yıl verilerine kıyasla yüzde 17,1 oranında artış göstermiştir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Büro Memuru (Genel)	Reyon Görevlisi	Hemşire
Reyon Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)
Konfeksiyon İşçisi	Akrilik İplik Üretim İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Hemşire	Büro Memuru (Genel)	El Ve Makine Dikişçisi (Genel)
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Ön Muhasebeci
Ön Muhasebeci	Konfeksiyon İşçisi	Sekreter
Garson (Servis Elemanı)	Ambar/Depo Görevlisi	Reyon Görevlisi
Sekreter	Ön Muhasebeci	Makineci (Dikiş)
Makineci (Dikiş)	Güvenlik Görevlisi	Kasiyer

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Satış Danışmanı/Uzmanı, Büro Memuru (Genel) ve Reyon Görevlisi mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Satış Danışmanı / Uzmanı, Hemşire ve Büro Memuru (Genel) mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Satış Danışmanı / Uzmanı, Reyon Görevlisi ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	6	56	94	150
2011	18	209	237	446
2012	24	340	283	623
2013	31	449	403	852
2014	40	575	445	1020
2015	47	648	587	1235
2016	78	1.068	924	1992
2017	120	1.562	1.414	2976

Kaynak: İŞKUR

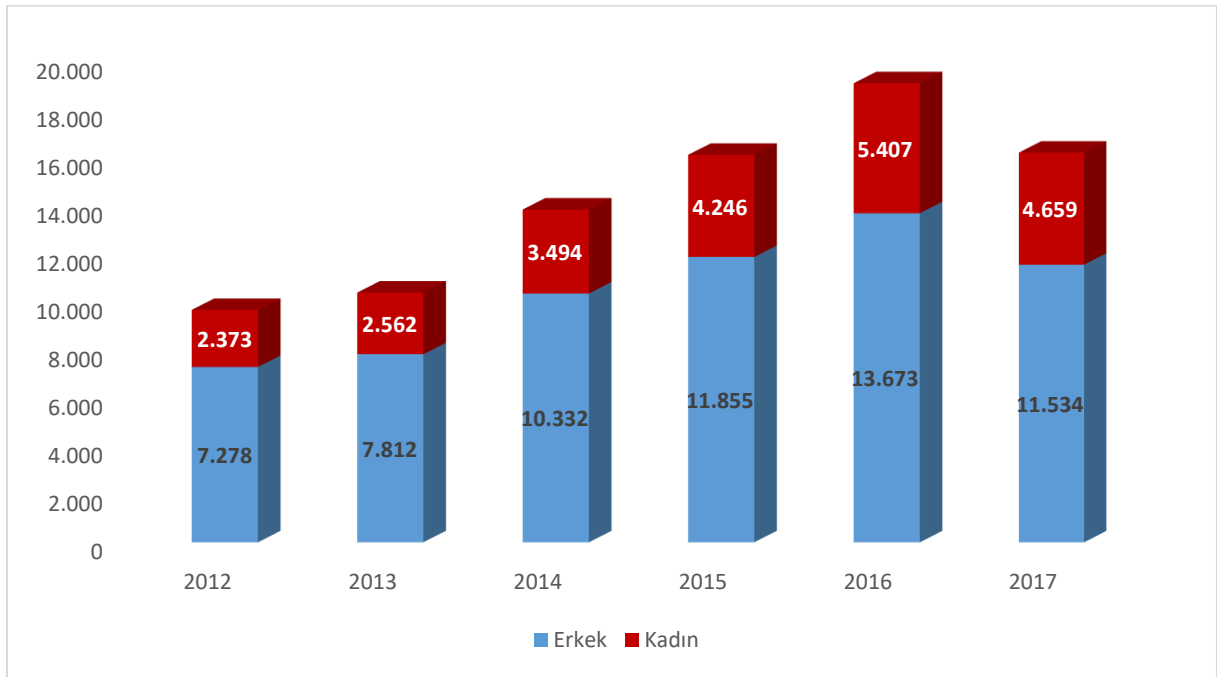
Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı

hedeflemektedir. 2017 yılında 120 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2017 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2016 yılına göre yüzde 53,8 daha fazladır. Programa 2017 yılında bin 562'si kadın, bin 414'ü erkek olmak üzere toplam 2 bin 976 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

Adana ilinde 2017 yılında yüzde 28,8'i kadın olmak üzere 16 bin 193 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 15,1 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Adana ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Adana ilinde 2 bin 297 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 111 bin 766 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Adana ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8’de Adana ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İmalat	586
İnşaat	530
Toptan ve Perakende Ticaret	462
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	167
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	108
Ulaştırma ve Depolama	101
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	85
Eğitim	79
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	78
Diğer Hizmet Faaliyetleri	25
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	22
Gayrimenkul Faaliyetleri	10
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	9
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	9
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	8
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	8
Bilgi ve İletişim	7
Genel Toplam	2.297

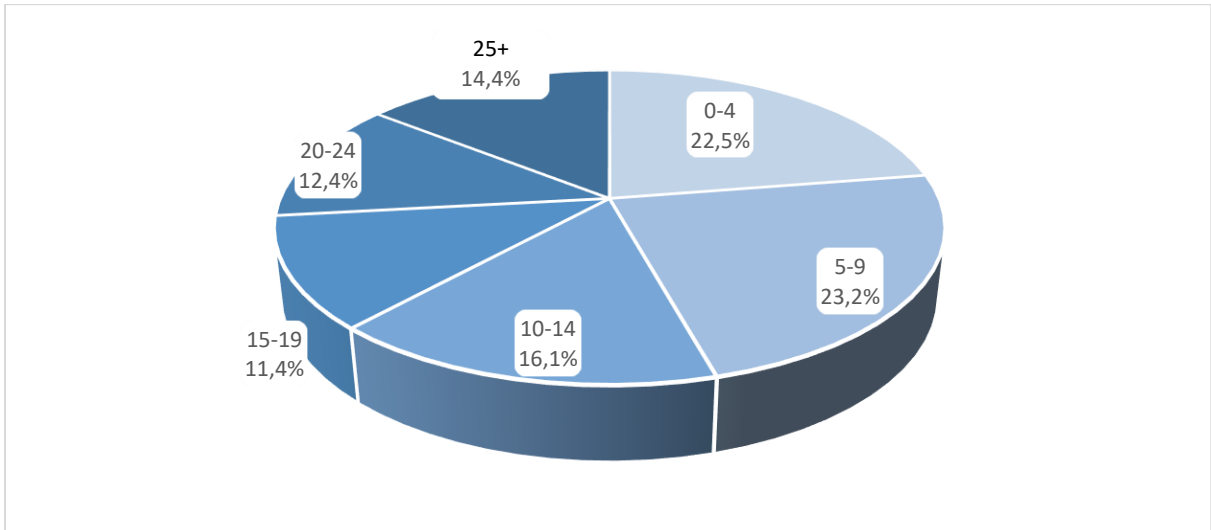
Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Adana ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 25,5’i İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla

istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 29,1'dir. Bu durumda Adana ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 23,1'i bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 17,9 olan Türkiye ortalamasının üstünde bir oran olarak gerçekleşmiştir. Adana ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yarıya yakın kısmı İmalat ve İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

Sektörel olarak bakıldığında en az işyerine sahip işyerleri Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ve Bilgi ve İletişim Sektörü bulunmaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Adana ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

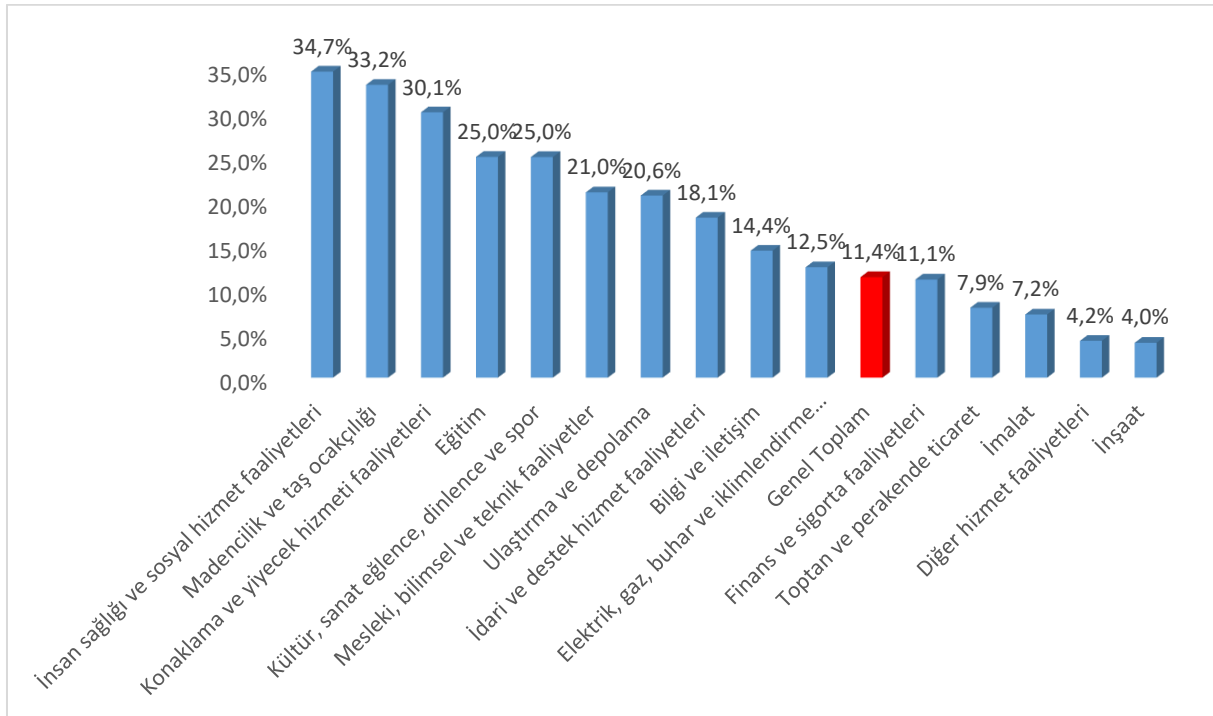
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Adana ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 23,2'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 22,5'tir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 61,8'i 0-14 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 26,8'i ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

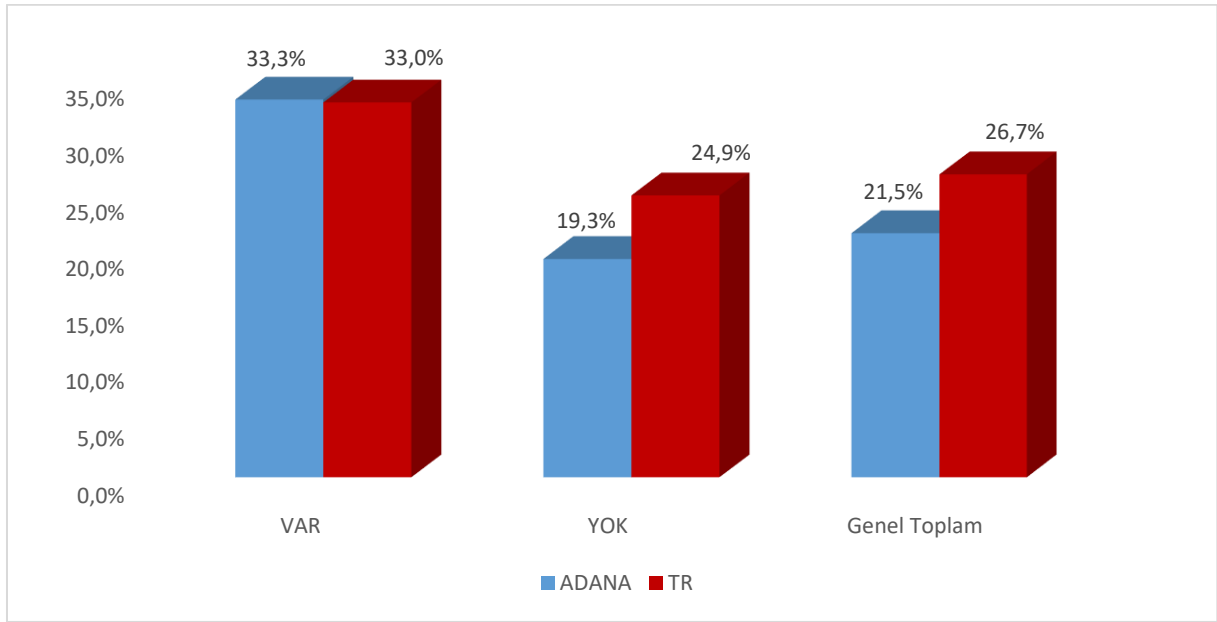
Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 34,7'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Adana ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 11,4 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 41,8 ile birinci sırada yer almıştır. Adana ilinde ikinci sırada Madencilik ve Taş Ocaklığı yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 33,2'sinde part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 30,1 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 4 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

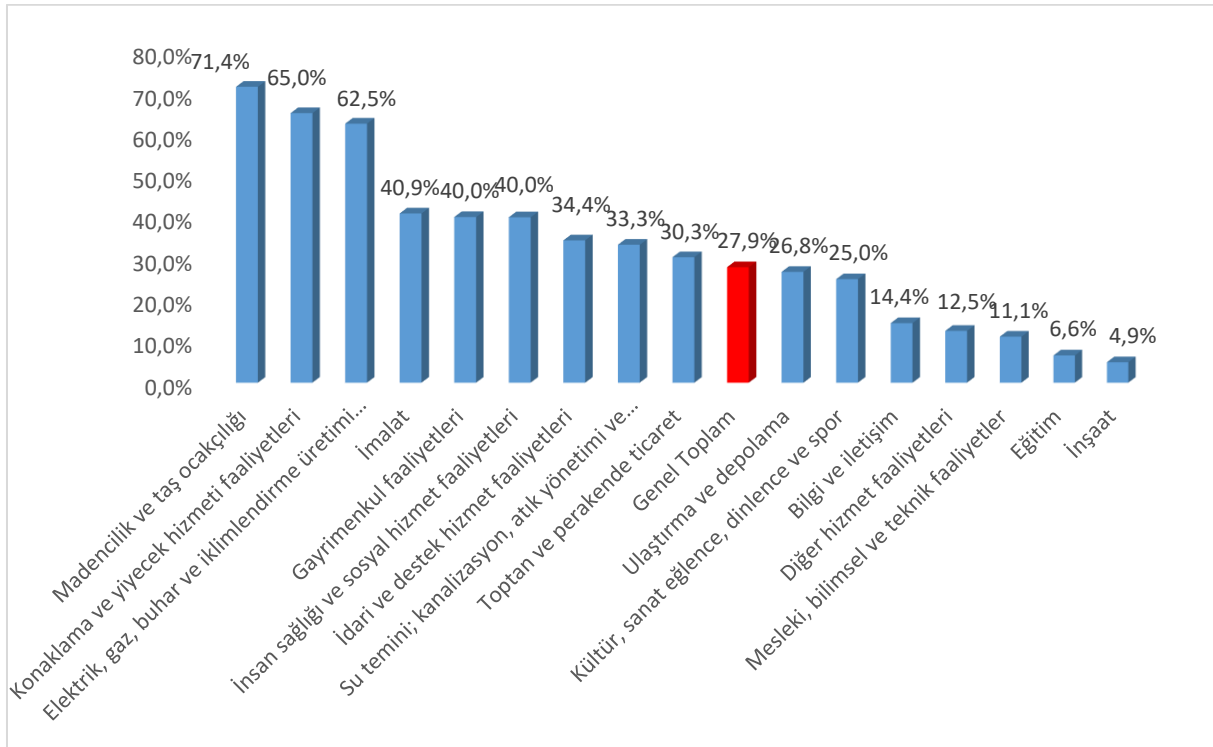
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Adana ilinde bu oran yüzde 21,5 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Adana ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 33,3 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 19,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,3 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Adana ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

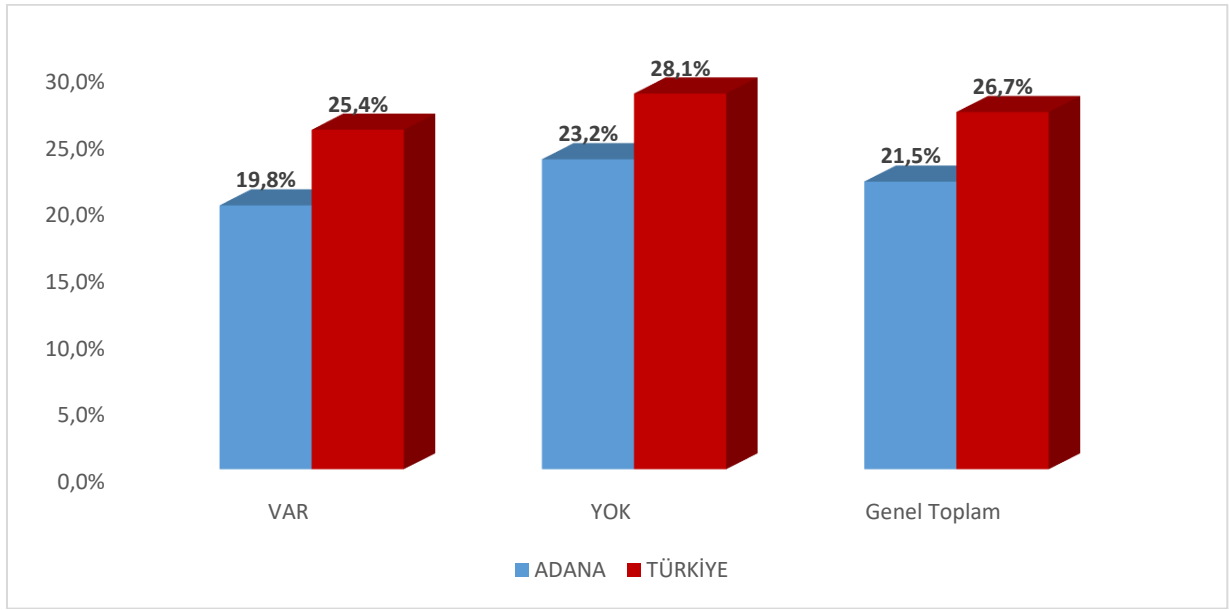

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde işyerlerinin yüzde 27,9’unda vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3’tür. Adana ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyerleri Madencilik ve Taş Ocaklığı ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde görünmektedir. İnşaat sektörü ise yüzde 4,9 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzensiz olmasından kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan Eğitim sektöründe bu oran yüzde 6,6 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olması gerektiğinden kaynaklanmaktadır.

Adana ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Madencilik ve Taş Ocaklığı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, İmalat, Gayrimenkul Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmeti Faaliyetleri, Su Temini ve Kanalizasyon ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

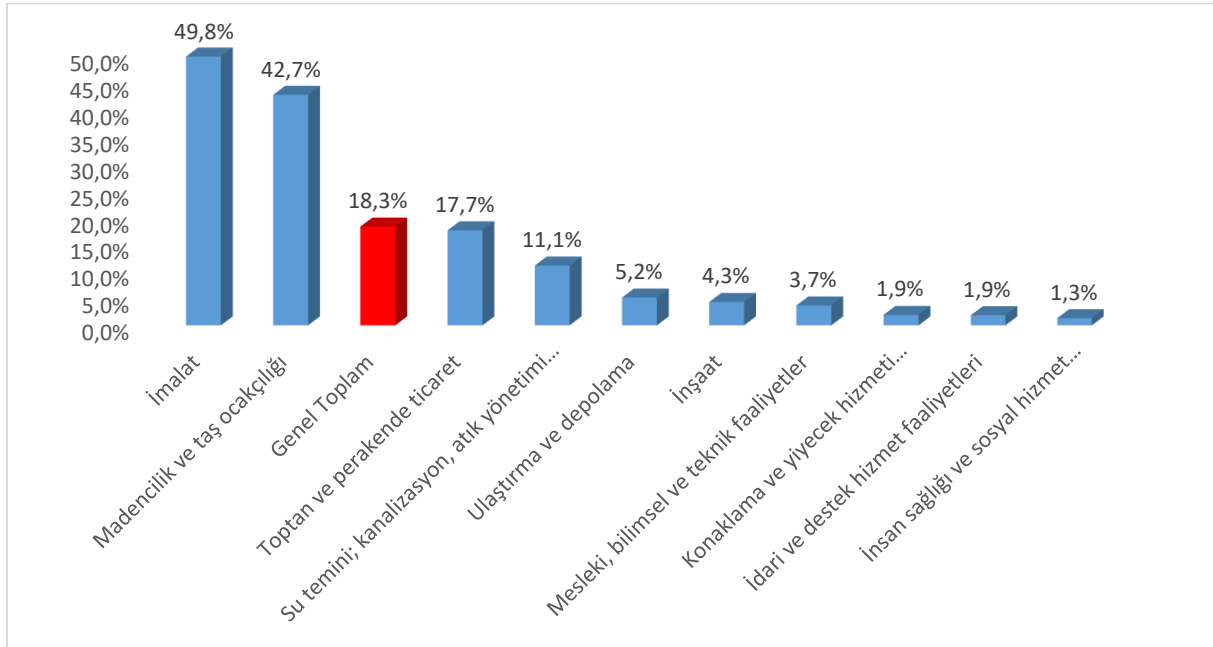
Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'da söz konusu eğilimle aynı yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Adana ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 19,8'i kadın, yüzde 80,2'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 23,2'dir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Adana ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 21,5'i kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 5 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Adana ilinde ise vardiyalı çalışma

yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 3,4 puan bir farkla fazladır.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

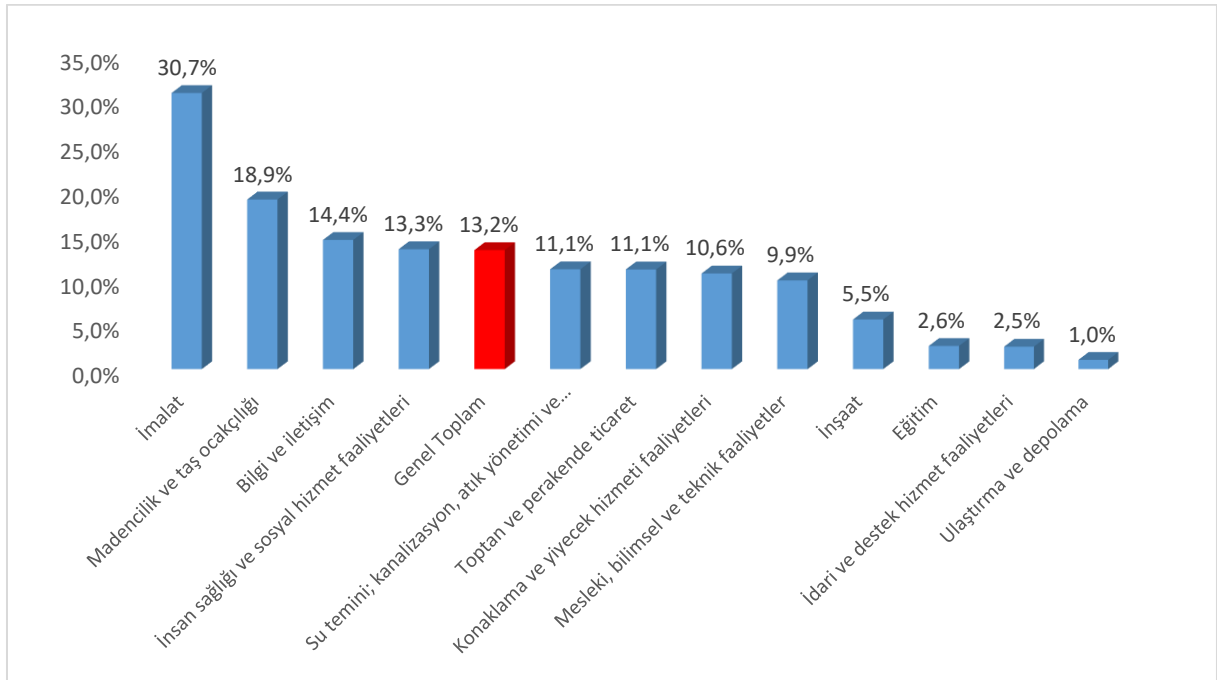

Kaynak: İPA 2018

Adana ilindeki işyerleri sektörel bazda incelendiğinde 10 farklı sektörün ihracat yaptığı göze çarpmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 49,8'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 42,7 ile Madencilik ve Taş Ocaklığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Adana ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat ve yüzde 27,4 ile Madencilik ve Taş Ocaklığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

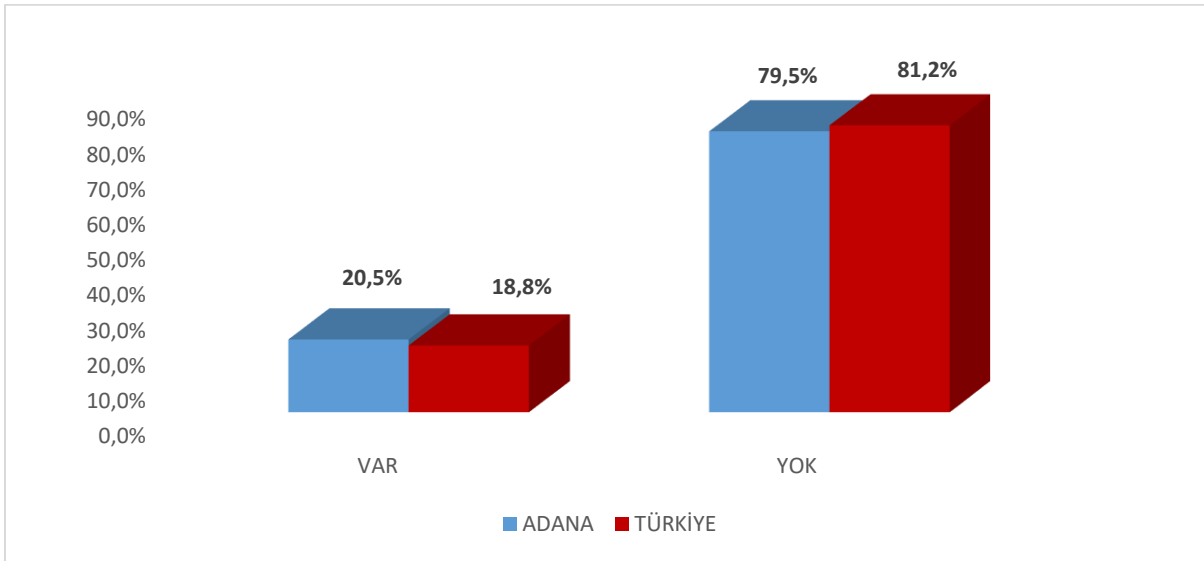
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde 17 sektörden 12 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 13,2 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 30,7'si Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 18,9 ile Madencilik ve Taş Ocaklığı sektörü bulunmaktadır. Üç ve dördüncü sırada ise yüzde 14,4 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 13,3 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri yer almaktadır. Bu dört sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Adana ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Adana ilindeki işyerlerinin İmalat sektörü üzerinde yoğunlaştığı göz önünde bulundurulursa, Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranında da bu sektörün ilk sırada yer alması normaldir.

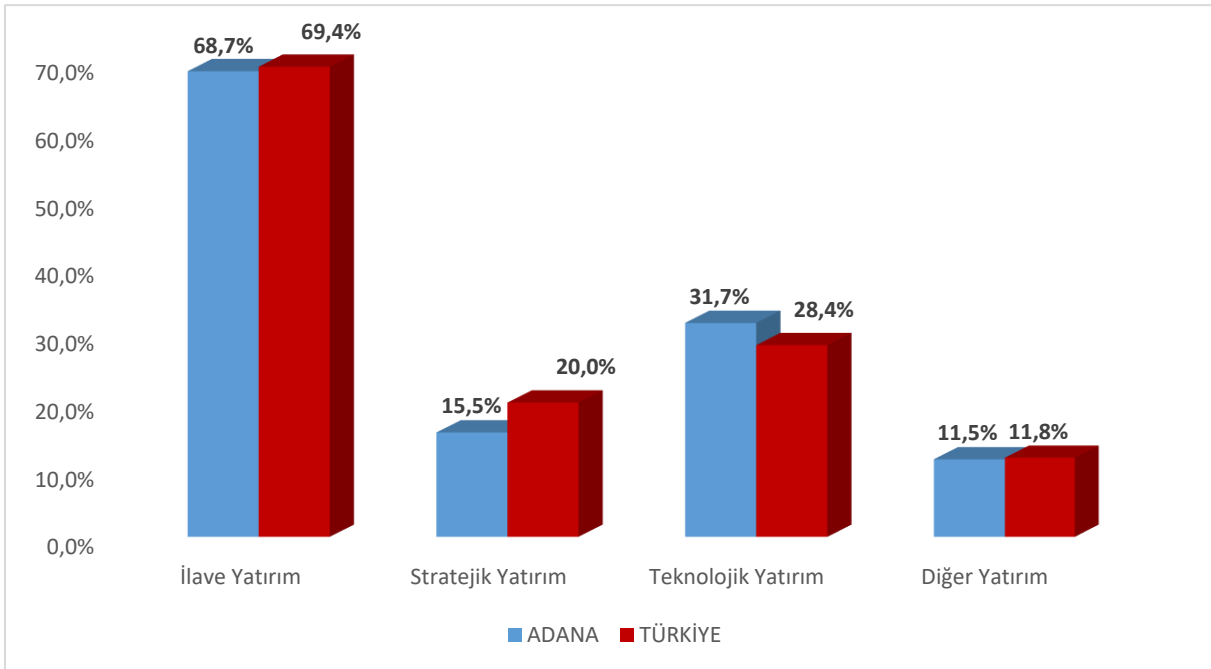
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 20,5'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

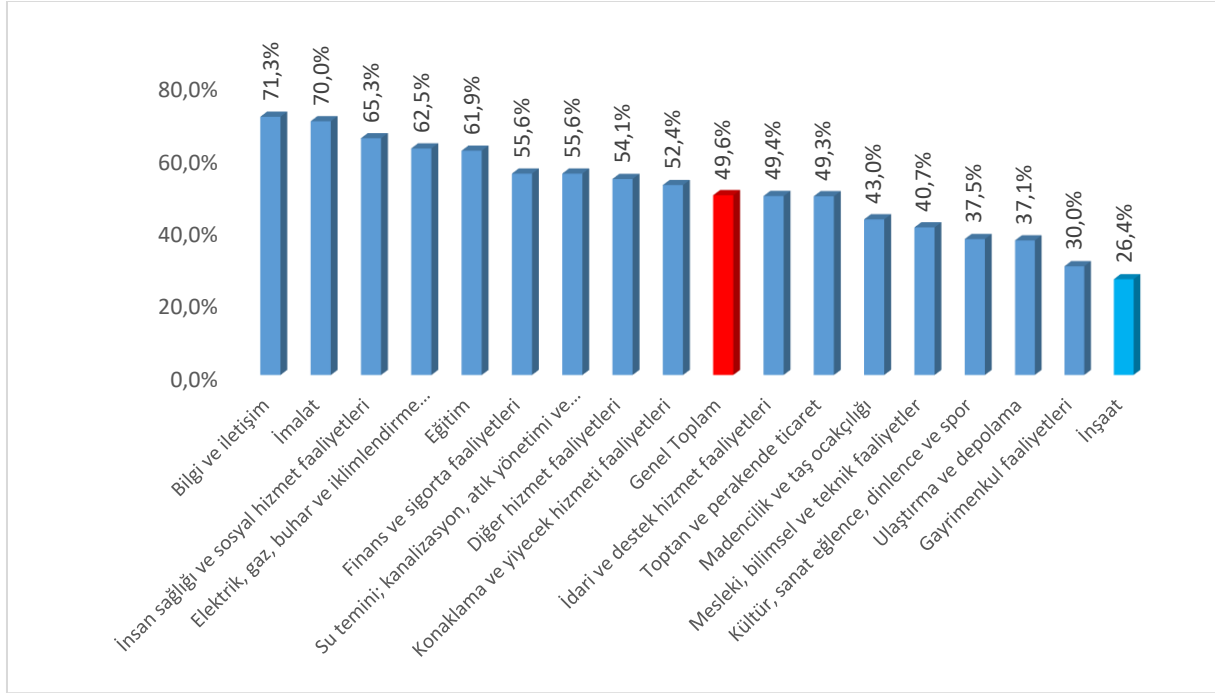

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Adana ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 68,7'si ilave yatırım, yüzde 31,7'si teknolojik yatırım yüzde 15,5'i stratejik yatırım ve yüzde 11,5'i ise diğer

yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11,8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Adana ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 49,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Adana ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Adana ilinde ilk sırada yüzde 71,3 ile Bilgi ve İletişim, ikinci sırada yüzde 70,0 ile İmalat sektörleri İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık Ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	11,1%	77,8%	66,7%	55,6%	0,0%	0,0%
İmalat	10,5%	66,1%	85,7%	53,8%	6,9%	9,4%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	80,0%	80,0%	40,0%	0,0%	0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	80,0%	80,0%	40,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	6,7%	51,5%	64,9%	46,3%	6,7%	6,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	13,8%	59,2%	79,3%	61,9%	13,3%	12,9%
Ulaştırma ve Depolama	2,8%	55,6%	83,3%	47,2%	2,8%	2,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	5,6%	55,6%	77,8%	66,7%	5,6%	1,9%
Bilgi ve İletişim	20,2%	39,5%	59,6%	59,6%	20,2%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	40,0%	80,0%	60,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	66,7%	100,0%	66,7%	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	12,1%	30,3%	66,7%	72,7%	6,1%	12,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	11,4%	45,6%	69,6%	62,0%	10,1%	8,9%
Eğitim	12,8%	68,1%	68,1%	61,7%	12,8%	12,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	20,4%	59,2%	67,4%	89,8%	18,4%	14,3%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	33,3%	66,7%	100,0%	33,3%	33,3%	33,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	38,3%	84,6%	84,6%	69,1%	23,2%	30,9%
Genel Toplam	11,1%	59,5%	77,8%	58,2%	9,1%	9,6%

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 77,8 ile Eleman Talebi hizmeti almıştır. İşyerlerinin 59,5'i Danışmanlık ve Yönlendirmeden yararlanırken yüzde 58,2'si İEP alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Gayrimenkul faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı Eleman Talebi hizmetinden faydalanmışlardır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 89,8'i İşbaşı Eğitim Programı, yüzde 67,4'ü ise Eleman Talebi hizmetlerinden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlerle nazaran Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektörleri işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Adana ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla bu sektörlerdeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

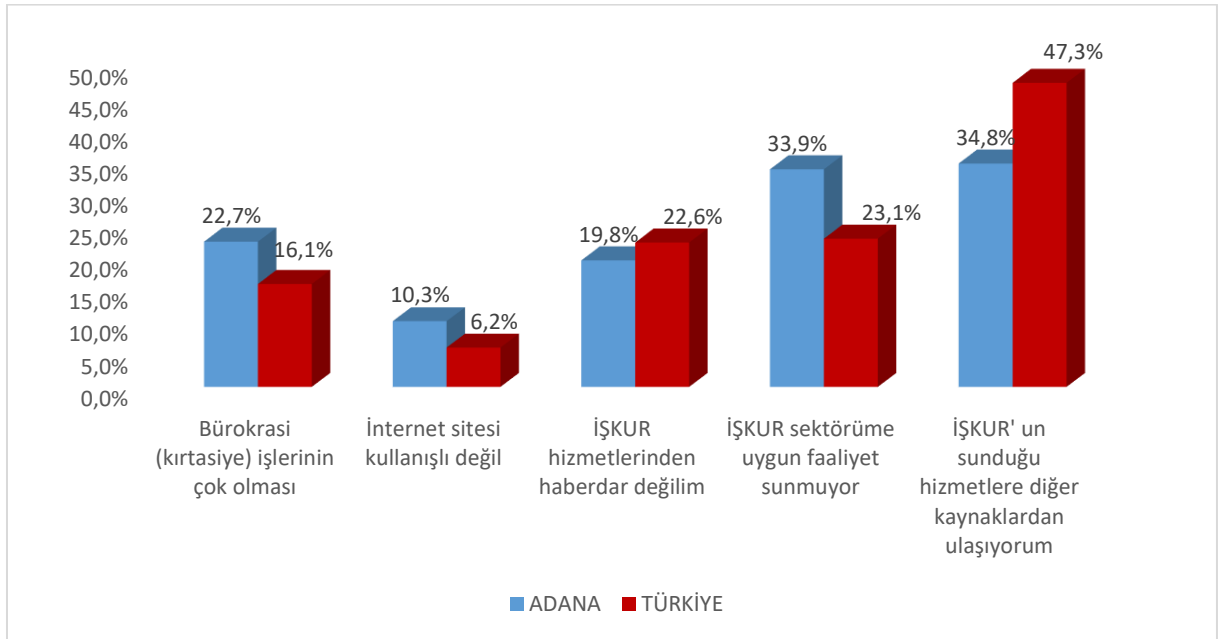
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	32,2%	3,7%	5,2%	5,0%	31,3%	39,0%
Memnun Değilim	4,1%	2,8%	4,8%	3,6%	6,1%	2,9%
Memnunum	63,7%	93,5%	90,0%	91,3%	62,6%	58,1%

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 93,5 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 91,3 ile İşbaşı Eğitim Programları, yüzde 90,0 ile Eleman Talebi hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 63,7 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim , yüzde 62,6 ile Kısa Çalışma Ödeneği ve yüzde 58,1 ile Mesleki Eğitim Kursu hizmetleri izlemektedir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 34,8 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 33,9 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,7 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Adana ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Adana ilinden farklı olarak üçüncü sırada yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Adana ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Adana ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 111 bin 766 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 87 bin 701 çalışan erkeklerden, 24 bin 65 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	8.160	35.612	43.772
Toptan ve Perakende Ticaret	4.541	14.511	19.052
İnşaat	1.227	14.371	15.598
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	3.595	2.605	6.200
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1.090	5.017	6.107
Eğitim	2.762	1.716	4.478
Ulaştırma ve Depolama	372	3.923	4.295
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	921	2.512	3.433
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	562	1.872	2.434
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	78	2.029	2.108
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	109	1.470	1.578
Diğer Hizmet Faaliyetleri	299	821	1.120
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	89	404	493
Bilgi ve İletişim	41	320	361
Gayrimenkul Faaliyetleri	41	277	318
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	147	112	259
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	29	130	159
Genel Toplam	24.065	87.701	111.766

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Adana ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Adana ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 40,6'sı, kadınların ise yüzde 34,0'ü İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise İmalat sektöründe çalışma oranı yüzde 39,2 olarak gerçekleşmiştir.

Adana ilinde 20+ çalışanı olan İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha fazla olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır. Bu durum Adana ili ile paralellik göstermektedir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2.948	23.949	26.898
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.898	21.401	24.299
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3.431	13.538	16.969
Hizmet ve Satış Elemanları	3.497	8.728	12.225
Profesyonel Meslek Mensupları	5.388	6.190	11.578
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.925	6.471	8.396
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3.360	4.290	7.649
Yöneticiler	567	2.633	3.200
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	52	500	552
Genel Toplam	24.065	87.701	111.766

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yüzde 24,1 ile ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 21,7 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 15,2 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Adana ilinde kadın çalışanlar arasında Profesyonel Meslek Mensupları incelendiğinde yüzde 22,4 oranında kadın çalışan olduğu dikkati çekmektedir. Erkeklerde ise en fazla çalışanın olduğu ilk üç meslek grubu toplam çalışan sıralaması ile aynı gerçekleşmiştir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Şoför-Yük Taşıma
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Hemşire	Beden İşçisi (İnşaat)
Şoför-Yük Taşıma	Sekreter	Güvenlik Görevlisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Beden İşçisi (İnşaat)	Makineci (Dikiş)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Büro Memuru (Genel)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Güvenlik Görevlisi	Konfeksiyon İşçisi	Temizlik Görevlisi
Makineci (Dikiş)	Muhasebeci	Plastik Mamuller İmal İşçisi
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Kasiyer	İnşaat İşçisi

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Adana ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. Beden İşçisi (Genel) hem erkeklerde hem de toplamda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlarda ise Temizlik Görevlisi mesleği en fazla çalışılan meslektir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak Hemşire, Sekreter, Büro Memuru(Genel), Konfeksiyon İşçisi, Muhasebeci ve Kasiyer bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
İmalat	1.221	2,7%	29,1%
Toptan ve Perakende Ticaret	216	1,1%	16,5%
İnşaat	150	1,0%	7,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	94	1,5%	8,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	65	1,9%	20,4%
Ulaştırma ve Depolama	61	1,4%	11,4%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	54	2,2%	22,2%
Eğitim	25	0,6%	13,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	22	0,4%	17,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	17	1,5%	20,9%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	10	0,7%	12,5%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	7	0,4%	14,3%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5	2,0%	22,2%
Bilgi ve İletişim	5	1,4%	14,4%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	2	0,4%	12,5%
Genel Toplam	1.956	1,7%	16,9%

Kaynak: İPA 2018

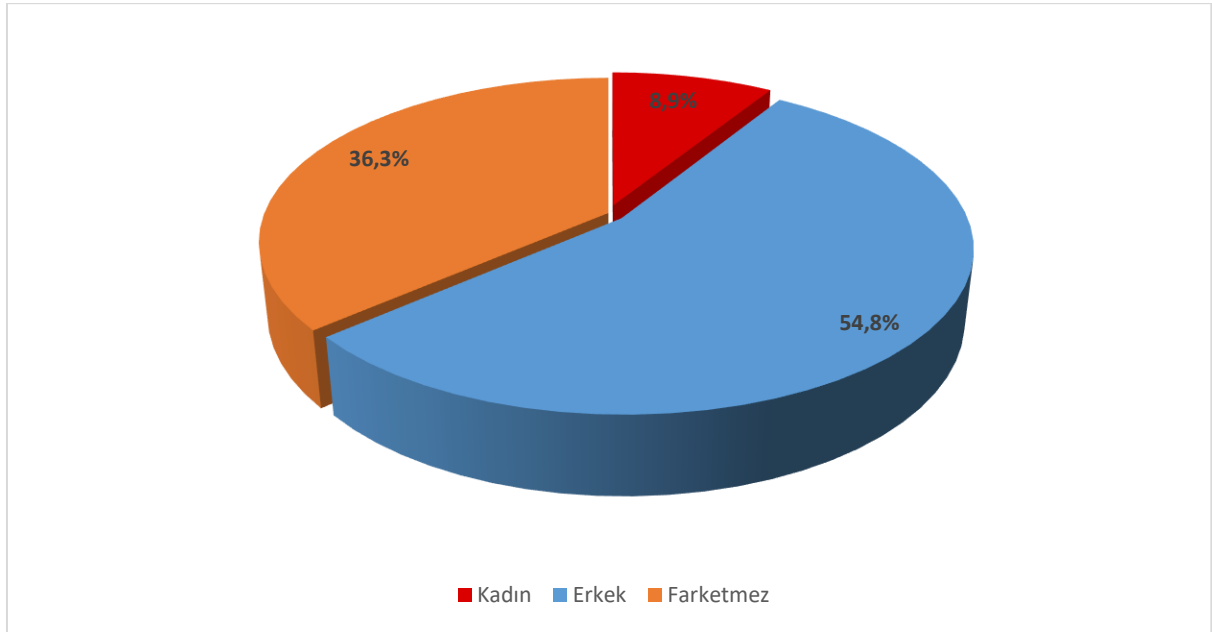
Adana ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 389 işyerinde bin 956 açık iş tespit edilmiştir. Adana ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. Bin 956 kişilik açık işin yüzde 62,4'üne tekabül eden bin 221 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Adana ilinde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Adana ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her

98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,7 ile İmalat sektörü olarak tespit edilmiştir.

Adana ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 16,9 'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

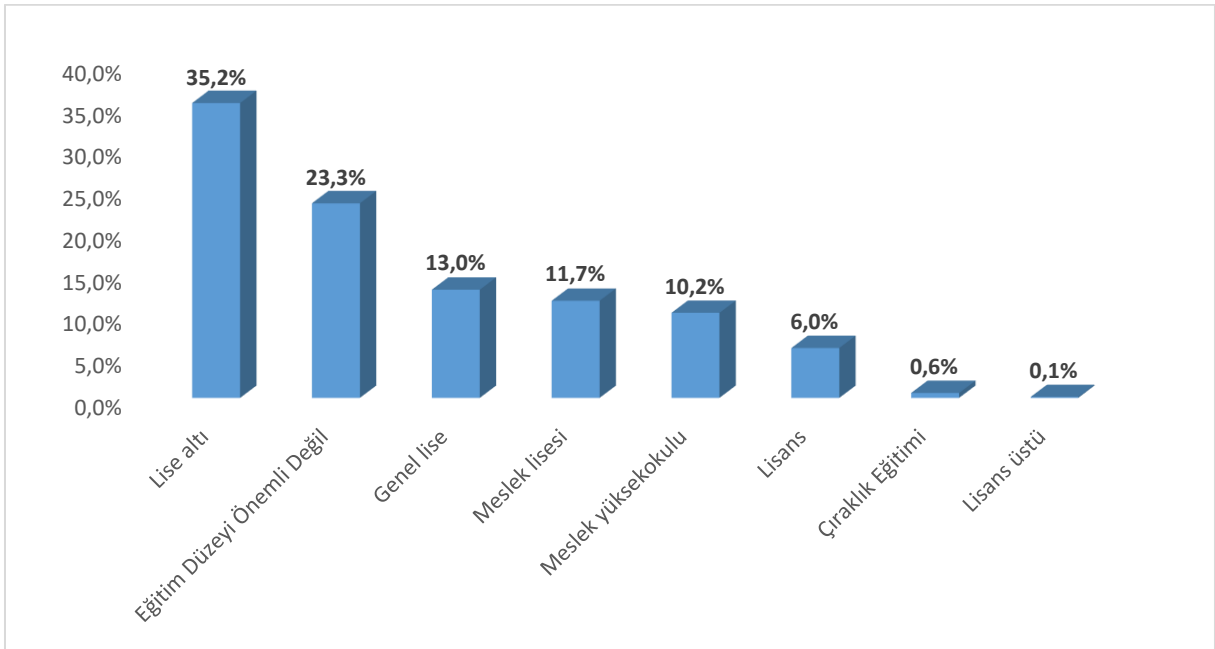
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercih

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Adana ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Adana ilinde açık işlerin yüzde 54,8'inde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 olup, Adana ilinde de aynı oranda gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Adana ilinde ise işverenlerin yüzde 36,3'ü açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasına rağmen açık işlerde cinsiyet çok önemli değildir.

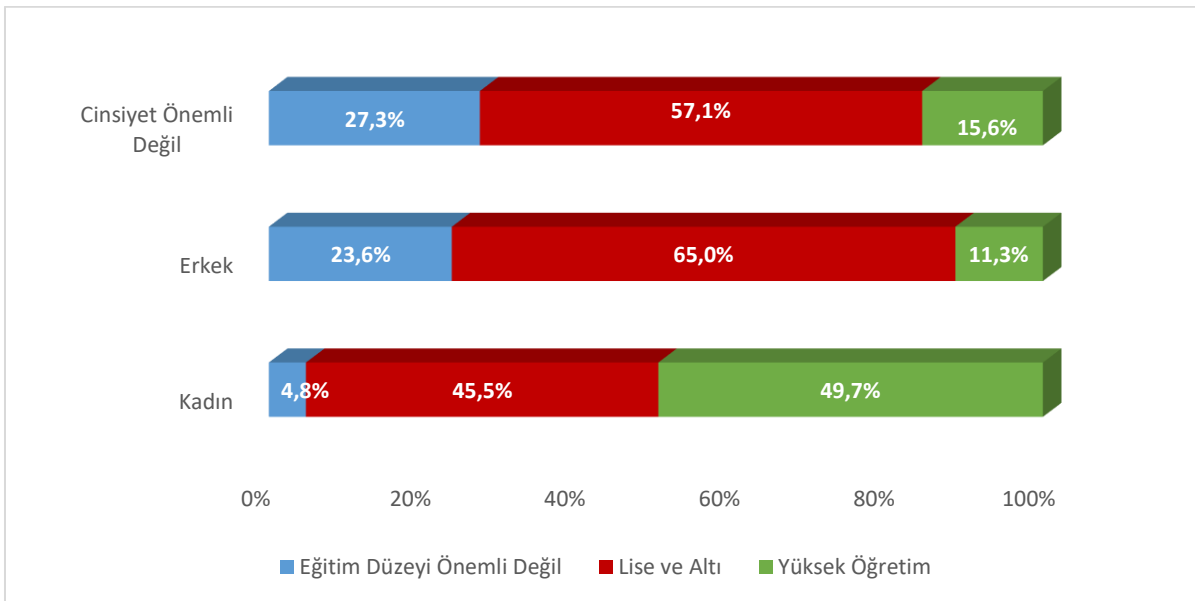
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Adana ilindeki açık işlerin yüzde 35,2'sinde işverenler Lise altı eğitim düzeyi talep etmişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 23,3 ile Eğitim Düzeyi Önemli Değil seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,1 ile Lisans Üstü eğitim düzeyi olmuştur.

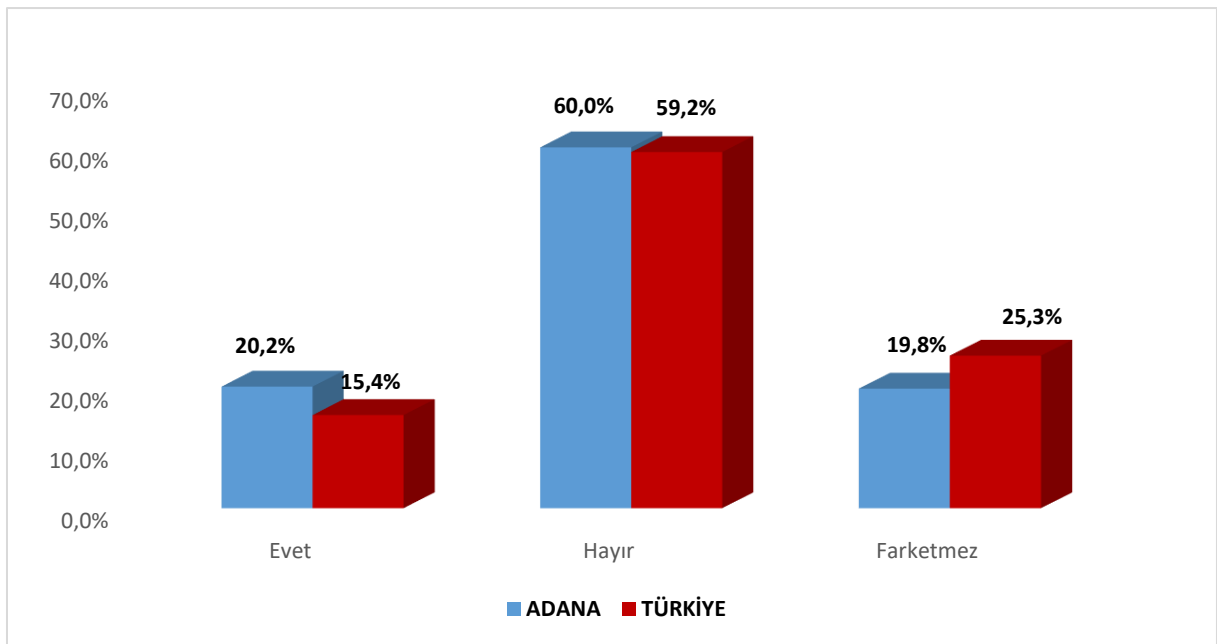
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18’de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 57,1 oranında lise ve altı eğitim düzeyi talep edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 65,0 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 45,5 oranında lise ve altı eğitim düzeyi talep edilmektedir. Burada göze çarpan husus ise kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 49,7 gibi yüksek bir oranda yüksek öğretim düzeyi talep edilmesidir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

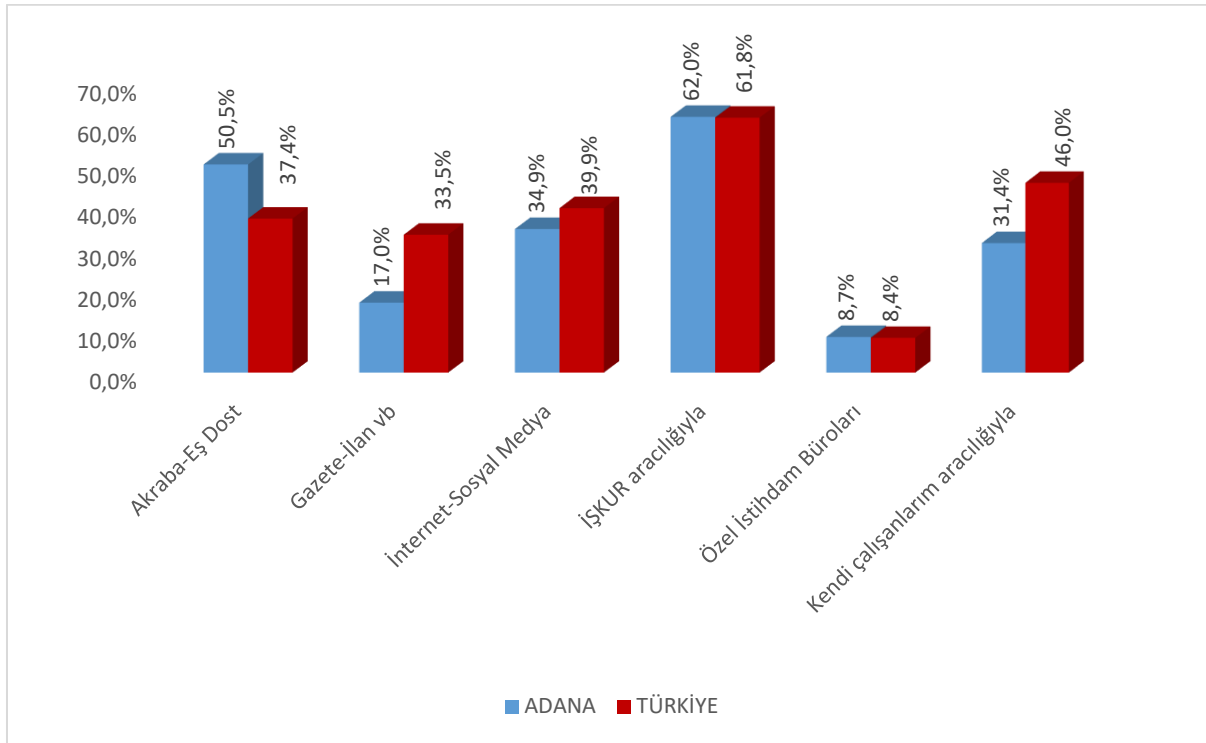

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Adana ilinde yüzde 20,2 oranında Evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 19,8’dir. Türkiye geneline bakılacak olursa hayır diyenlerin oranı Adana ili ile paralellik göstermiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Adana ilinin Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu, özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan Aktif İşgücü Programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20’de Adana ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Adana ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 62,0 gibi bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Adana ilinde ikinci sırada yüzde 50,5 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 34,9 ile İnternet-Sosyal Medya arama kanalı olarak kullanılmıştır. Son sırada ise yüzde 8,7 gibi düşük bir oranda Özel İstihdam Büroları arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	2	2	2
Takım Çalışması	6	3	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	4	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	5	5	5	5
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	2	7	8	6
Bilgisayar kullanımı	4	6	6	7
Proje Tabanlı Çalışma	3	8	9	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	7	9	7	9
Yabancı Dil	8	10	10	10

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi hem kadınlarda, hem erkeklerde hem cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda hem de genel toplamda birinci sırada yer almaktadır. Erkeklerde ikinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi bulunmaktadır. Kadınlarda ikinci sırada ise Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) becerisi yer almaktadır. Dikkat edilen bir diğer husus ise yabancı dil becerisinin Erkek, Cinsiyet Önemli Değil tercihinde ve genel toplamda son sırada olmasıdır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	619	2,5%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	599	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	216	1,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	169	2,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	165	1,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	117	1,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	66	0,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2	0,4%
Yöneticiler	1	0,0%
Genel Toplam	1.956	1,7%

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 31,6'dır. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu olup bu meslek grubunun açık iş sayısındaki oranı yüzde 30,6 olarak görülmektedir.

Adana ili için tespit edilen yüzde 1,7'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 2,5 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gelmektedir. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba- Eş Dost	Gazete- İlan vb	İnternet- Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	46,0%	27,0%	28,6%	76,2%	1,6%	47,6%
Hizmet ve Satış Elemanları	55,7%	11,3%	52,5%	55,1%	3,2%	32,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	52,2%	12,6%	12,5%	56,0%	16,4%	49,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	42,9%	21,4%	31,3%	55,4%	13,4%	32,1%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	49,3%	9,8%	26,8%	65,2%	2,4%	28,5%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	-	-	-	-	-	-
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	27,1%	22,8%	63,6%	79,6%	40,8%	16,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	58,1%	23,9%	39,6%	57,8%	4,5%	30,0%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	50,5%	17,0%	34,9%	62,0%	8,7%	31,4%

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 79,6'sı İŞKUR aracılığıyla işgücü

piyasasına sunulmuştur. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır.

Hizmet ve Satış Elemanları en fazla İŞKUR, Akraba-Eş Dost ve İnternet-Sosyal Medya arama kanalları ile aranmaktadır. Yöneticiler en fazla İnternet-Sosyal Medya, Akraba-Eş Dost ve Özel İstihdam Büroları arama kanalları ile aranmaktadır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Makineci (Dikiş)	-	2	-	-	5	-	4	3	-	1
Beden İşçisi (Genel)	5	1	-	6	-	-	4	3	-	2
Paketleme İşçisi	-	1	3	-	-	-	5	4	-	2
Asansör Montaj Ustası	-	2	1	-	3	-	-	-	-	-
Konfeksiyon İşçisi	-	1	-	-	-	-	2	3	-	4
Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı	-	1	-	2	-	-	-	-	-	3
Elektrik Teknikeri	2	3	5	6	-	-	4	5	-	1
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	-	1	-	4	3	-	6	5	-	2
Satış Danışmanı/Uzmanı	3	2	5	1	7	2	5	4	-	6
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	-	1	-	5	4	-	6	3	-	2

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18’de Adana ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi (Genel), Paketleme İşçisi, Konfeksiyon İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) ve Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Asansör Montaj Ustası mesleğinde Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış Danışmanı/Uzmanı mesleğinde İletişim ve İfade Yeteneği, Makineci (Dikiş) ve Elektrik Teknikeri mesleğinde ise Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri aranmaktadır.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	Paketleme İşçisi	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Elektrik Teknikeri	Konfeksiyon İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu)	Paketleme İşçisi
Sekreter	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Asansör Montaj Ustası
Muhasebeci	Beden İşçisi (Genel)	Kalite Kontrolcü	Konfeksiyon İşçisi
Halkla İlişkiler Görevlisi (Gazete)	Endüstriyel Ve Yapısal Çelik Konstrüksiyon İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Tıbbi Sekreter	İp Büküm Makinesi Operatörü	Akrilik İplik Üretim İşçisi	Elektrik Teknikeri
Satış Temsilcisi / Plasiyer	Soğuk Demirci	Satış Danışmanı / Uzmanı	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)
Depo Sorumlusu	Plastik Mamuller İmal İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü ve Ayarcısı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Şoför-Yük Taşıma	Paketleme İşçisi	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Paketleme İşçisi, Asansör Montaj Ustası, Konfeksiyon İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Elektrik Teknikeri, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), Satış Danışmanı / Uzmanı ve Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısıdır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı/Uzmanı ve Beden İşçisi(Genel)'dir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin en fazla olduğu üç meslek Paketleme İşçisi, Elektrik Teknikeri ve Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik), cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Overlok Makinesi Operatörü (Overlokçu) meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Adana ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön

vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Adana ilinde ise 20+ istihdamlı 629 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 27,4 ile Adana ilinin, ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 31 olarak hesaplanmıştır.

Adana ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde pek güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerinde olduğu görülmektedir.

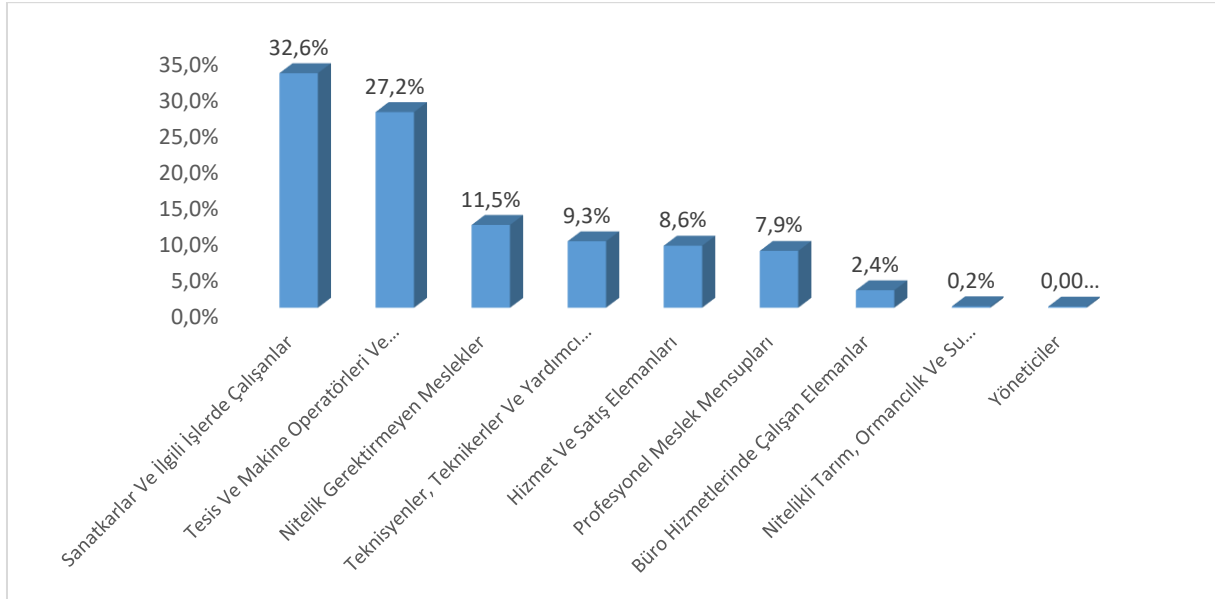
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	1.275
Toptan ve Perakende Ticaret	400
İnşaat	324
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	141
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	115
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	82
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	66
Ulaştırma ve Depolama	51
Eğitim	47
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	23
Diğer Hizmet Faaliyetleri	15
Bilgi ve İletişim	9
Gayrimenkul Faaliyetleri	8
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	6
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	6
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	2
Genel Toplam	2.575

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde 2 bin 575 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Adana ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 49,5'i bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 839 kişi ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 32,6'sı bu meslek grubunda yer almaktadır. Yöneticiler meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır. Bu meslek grubu Adana ilinde ise yüzde 27,2 gibi bir oranla ikinci sırada yer almaktadır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Yöneticiler meslek grubu hem ülke geneli hem de Adana ilinde eleman temininde en az güçlük çekilen meslek grubudur.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	204
Beden İşçisi (Genel)	117
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	77
Temizlik Görevlisi	67
Şoför-Yük Taşıma	64
Asansör Montaj Ustası	63
Elektrikçi (Genel)	62
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	61
Konfeksiyon İşçisi	51
Diğer	1.809
Toplam	2.575

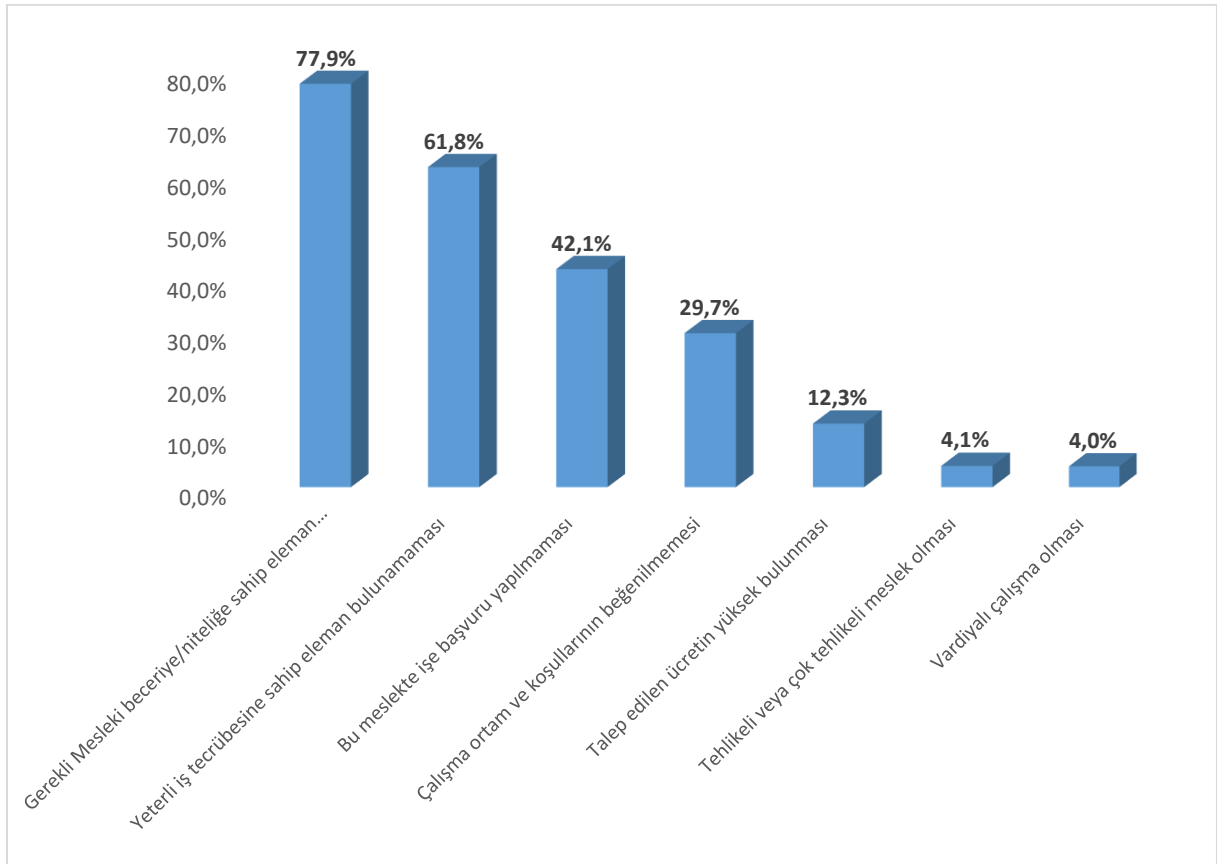
Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 204 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 117 kişi ile Beden İşçisi (Genel) ve 77 kişi ile Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Elektrikçi (Genel), Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Şoför-Yük Taşıma olmak üzere toplam dört mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Adana ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Makineci (Dikiş), Asansör Montaj Ustası, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Konfeksiyon İşçisi ve Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada yüzde 77,9 gibi bir oranla Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımına bakıldığında da aynı gerekçe ön plana çıkmaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortamı Ve Koşullarının Beğenilmemesi	Talep Edilen Ücretin Yüksek Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması	Tehlikeli Veya Çok Tehlikeli Meslek Olması
Makineci (Dikiş)	24,1%	91,8%	66,7%	33,3%	19,5%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	4,5%	50,9%	47,3%	94,6%	5,4%	10,7%	8,9%
Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı	94,6%	86,5%	100,0%	40,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Temizlik Görevlisi	87,5%	90,6%	79,7%	82,8%	4,7%	0,0%	0,0%
Şoför-Yük Taşıma	31,2%	54,0%	54,0%	42,7%	21,3%	3,3%	8,2%
Asansör Montaj Ustası	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrikçi (Genel)	35,6%	96,6%	37,3%	11,9%	15,3%	3,4%	0,0%
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	25,9%	82,8%	65,5%	46,6%	25,9%	0,0%	0,0%
Konfeksiyon İşçisi	91,8%	91,8%	93,9%	8,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı / Uzmanı	34,1%	78,7%	70,3%	17,1%	19,2%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Makineci (Dikiş), Asansör Montaj Ustası, Elektrikçi (Genel), Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Talep Edilen Ücretin Yüksek Bulunması en yüksek oranda Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı mesleğinde gerçekleşmiştir. Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Konfeksiyon İşçisi mesleklerinin temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmüştür. Asansör Montaj Ustası mesleğine bakıldığında ise Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması göze çarpmaktadır.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)
İp Büküm Makinesi Operatörü
Makineci (Dikiş)
Gazaltı (Mig-Mag) Kaynakçısı
Makine Bakımcı
Makine Mühendisi
Konfeksiyon İşçisi
Kalite Kontrolcü
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Elektrikçi (Genel)

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Adana ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Adana ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Adana ilinde işverenlerin yüzde 22,8’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Adana ilinde ise ülke genelinden biraz üzerinde gerçekleşerek yüzde 3,8 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	35,2%	1,3%	33,2%	30,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	20,8%	3,6%	46,6%	29,0%
İnşaat	17,2%	6,9%	55,4%	20,5%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	34,6%	3,7%	42,0%	19,8%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	15,0%	4,4%	46,3%	34,4%
Eğitim	23,7%	5,3%	40,8%	30,3%
Ulaştırma Ve Depolama	17,5%	4,1%	45,3%	33,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	20,0%	0,0%	49,3%	30,7%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	11,7%	4,9%	54,3%	29,1%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	33,3%	0,0%	55,6%	11,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	12,5%	0,0%	58,3%	29,2%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	9,5%	0,0%	61,8%	28,6%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	11,1%	0,0%	44,4%	44,4%
Bilgi ve İletişim	14,4%	0,0%	71,2%	14,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	10,0%	50,0%	40,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,0%	12,5%	50,0%	37,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,0%	0,0%	37,5%	62,5%
Genel Toplam	22,8%	3,8%	45,6%	27,9%

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen ilk üç sıradaki işverenlerin sırasıyla İmalat, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen ilk üç sektör ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Gayrimenkul Faaliyetleri ve İnşaat olarak gerçekleşmiştir. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 62,5'i, Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 44,4'ü gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 71,2'si, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde bulunan işyerlerinin yüzde 61,8'i gelecek dönem için herhangi bir öngöründe bulunamamışlardır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	26	16,5%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	248	10,2%
İmalat	3.938	9,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	371	6,1%
İnşaat	910	5,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	254	4,1%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	10	4,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	590	3,1%
Ulaştırma ve Depolama	123	2,9%
Eğitim	90	2,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	62	1,8%
Bilgi ve İletişim	5	1,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	9	0,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	4	0,2%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	-1	-0,3%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	-14	-0,9%
Genel Toplam	6.628	5,9%

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Adana’da ise bu oran, yüzde 5,9 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 3 bin 938 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 16,5 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 26 kişilik artıştır. Bu da sektörün Adana ilinde çalışan sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır.

İstihdam azalışı beklenen sektörler ise Gayrimenkul Faaliyetleri ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörleridir. Söz konusu sektörlerde toplamda 15 kişilik bir net istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3.086	11,5%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.469	6,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	882	5,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	500	4,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	339	4,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	286	2,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	59	0,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	4	0,8%
Yöneticiler	4	0,1%
Genel Toplam	6.628	5,9%

Kaynak: İPA 2018

En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 3 bin 86 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. En fazla net istihdam değişimi beklenen ikinci meslek grubu ise bin 469 kişi ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 4 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ve Yöneticiler meslek gruplarıdır.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında da yüzde 11,5'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir.

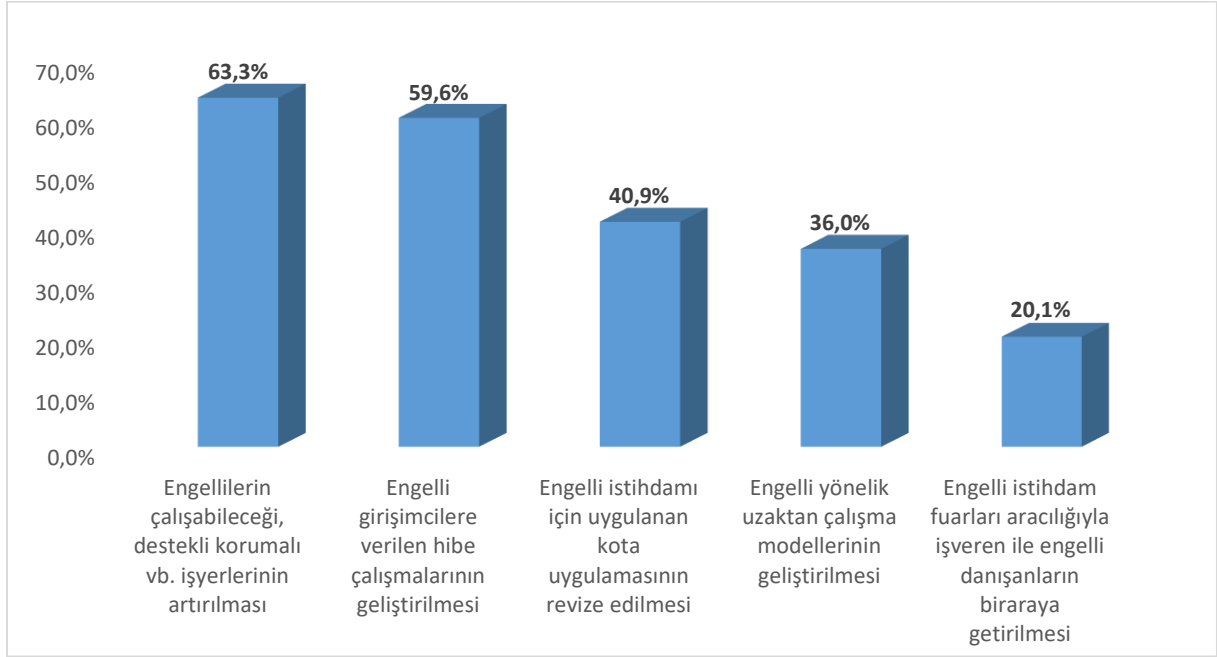
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Sentetik Elyaf İmal İşçisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Makineci (Dikiş)	Alçı Sıva Uygulayıcısı
Şoför-Yük Taşıma	Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi
İnşaat İşçisi	Beden İşçisi (Temizlik)
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Sekreter
Beden İşçisi (İnşaat)	Ahşap Kalıpcı
Konfeksiyon İşçisi	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)
Vater Makinası Operatörü	Sıcak Demirci
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
Güvenlik Görevlisi	Haspel Makinesi Operatörü (Metal Boru İmalı)

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Sentetik Elyaf İmal İşçisi, Makineci (Dikiş) ve Şoför-Yük Taşıma olup, Şoför (Yolcu Taşıma), Alçı Sıva Uygulayıcısı ve Su Ürünleri Gıda İşleme İşçisi meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

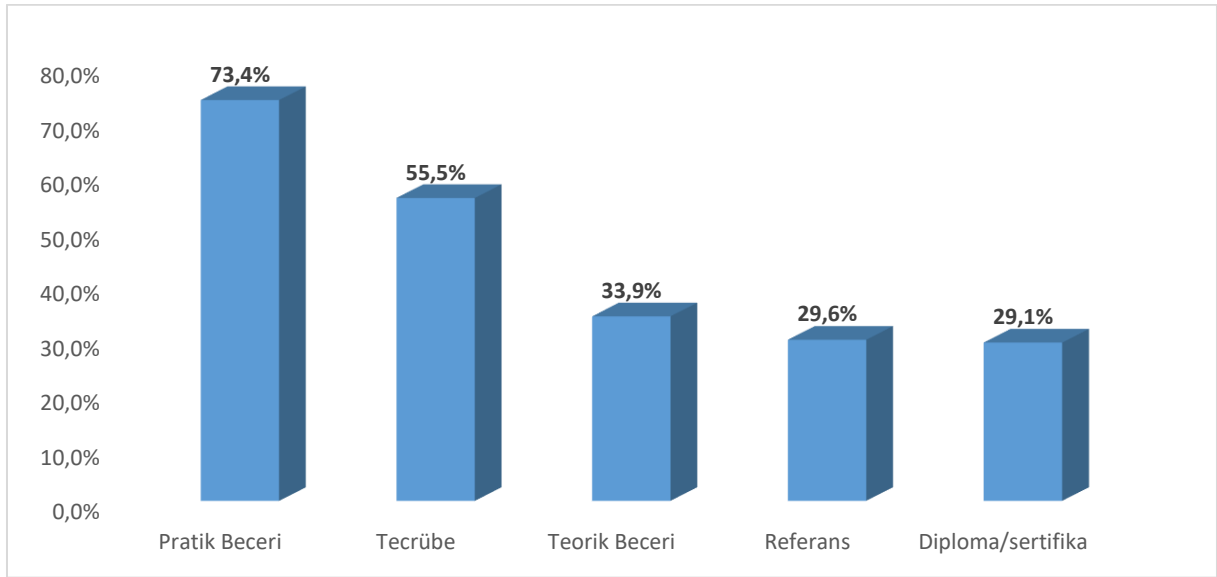

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 63,3'ü Engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 59,6'sı Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 40,9'u ise engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u Engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Adana ilinde işverenlerin ilk iki öneri sıralamaları aynı şekilde gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

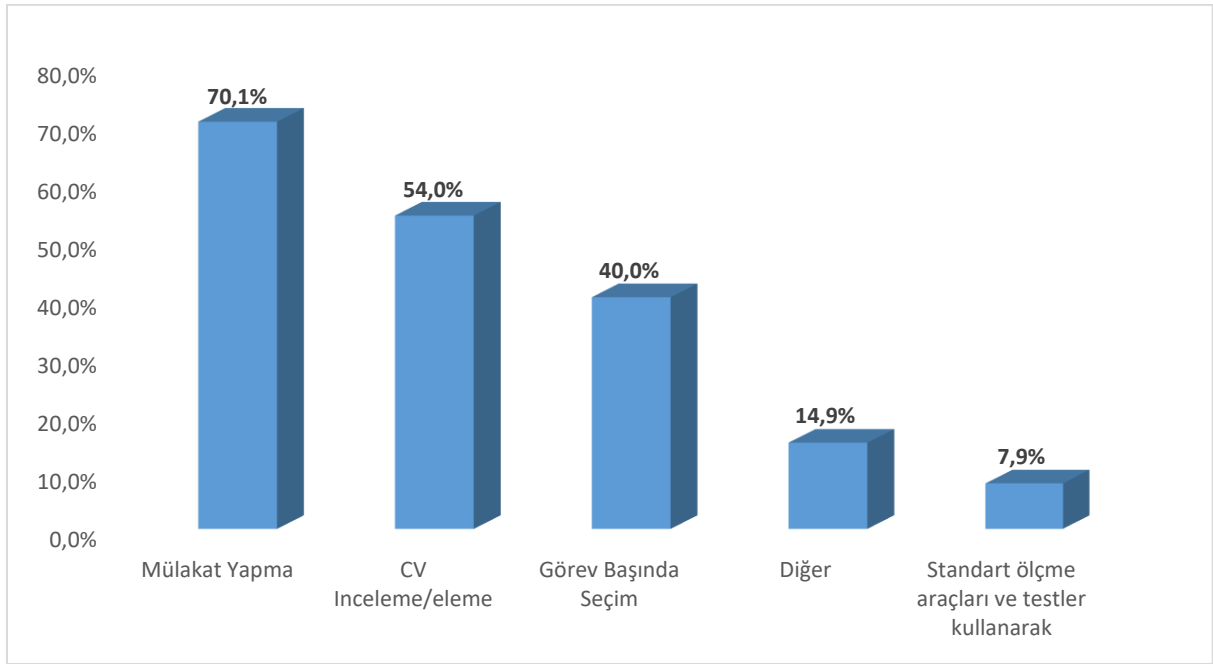

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 73,4'ü Pratik Beceri, yüzde 55,5'i Tecrübe ve yüzde 33,9'u Teorik Beceri aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Adana ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile Tecrübe ve yüzde 32,6 ile Diploma/Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri ve Tecrübe kriterleri hem Adana ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Adana ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 70,1'i Mülakat Yapma, yüzde 54,0'ü CV İnceleme/Eleme ve yüzde 40,0'ı Görev Başında Seçim ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Adana ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi, aynı şekilde gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Adana İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Adana’da gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 13,2 olduğunu görmekteyiz. Yani çalışmaya hazır her yedi kişiden biri işsiz olduğunu göstermektedir. Adana ilinde İŞKUR’da kayıdı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. Adana’da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR’un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 79,5’i erkeklerden, sadece yüzde 21,5’i kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Eğitim gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Adana’da ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Adana’da İŞKUR’a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 4 bin 176 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 15 bin 476 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 348 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının 4 bin 176'ya çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 4 bin 663 iken 2017 yılında 15 bin 476 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Adana ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, Ulaştırma ve Depolama, İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Adana ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 389 işyerinde bin 956 açık iş tespit edilmiştir. Adana ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. Bin 956 kişilik açık işin yüzde 62,4'üne tekabül eden bin 221 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret ile İnsan Sağlığı ve İnşaat sektörleridir.

Adana ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 16,9'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Adana ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Adana ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 31,6'dır.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri “fark etmez” cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkindir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Adana ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), İp Büküm Makinesi Operatörü, Makineci (Dikiş), Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı, Makine Bakımcı, Makine Mühendisi, Konfeksiyon İşçisi, Kalite Kontrolcü, Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı, Elektrikçi (Genel) ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Adana ilinde işverenlerin yüzde 22,8’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörmekte olup Adana’da da bu sayı aynı şekildedir. İşverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumsuz baktıkları görülmektedir. Bu da birçok sektörde faaliyet sürdüren işyerlerinin küçülmeye gideceği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 3,8 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,5 olan ülke ortalamasının üzerindedir.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek

dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.